

ITS Finland

Liikenneinformaatio ajan tasalle

**ITS Finlandin liikennetelematiikan
kehittämisstrategia 2004-2007**

TIIVISTELMÄ

Haasteet

Liikenne ja sen ongelmat kasvavat kaiken aikaa. Joka vuosi tieliikenteessä kuolee Euroopan Unionin alueella runsaat 50.000 henkeä, josta Suomessa noin 400 henkeä. Ruuhkien aiheuttama kustannus arvioidaan jo yhdeksi prosentiksi bruttokansantuotteesta. Liikenneverkot ovat yhä useammin ylikuormitettuja ja alttiita häiriöille ja uusien liikenneväylien rakentaminen on kallista ja hidasta. Liikenneväylien rakentamisen ja hoidon ohella tulee kiinnittää huomio myös liikenteen hallintaan käytössä olevilla väylillä.

Liikenteen sujuvuuden ja turvallisuuden parantamiseksi tieto- ja viestintätekniikka mahdollistaa ajantasaisen liikenneinformaation keruun ja jalostamisen liikenteen ohjauksen tarpeisiin sekä liikkujille suunnattujen palvelujen toteuttamiseen. Joukkoliikenteen houkuttelevuutta voidaan parantaa ajantasaisilla informaatiopalveluilla sekä helppokäyttöisillä maksu- ja varausjärjestelmillä.

Kuljetusten tehokkuus on tärkeä osa yritysten kilpailukykyä. Yritykset kilpailevat yhä enemmän logistisella osaamisella, jossa tavaroiden toimitusvarmuus on prosessin keskeinen laatutekijä.

Suomella mobiilin tiedonsiirron osajana on hyvät lähtökohdat synnyttää uusia tapoja kerätä, jakaa ja hyödyntää ajantasaista liikenneinformaatiota. Määrätietoisella yhteistyöllä voidaan ratkaista liikenteen ongelmia kotimaassa ja samalla kehittää tuotteita, joilla on kansainväliset markkinat.

Visio

ITS Finlandin visio liikenteen telematiikassa vuodelle 2008 on:

Haluttu ajantasainen liikenneinformaatio kaikkien liikennemuotojen osalta matkan tai kuljetuksen joka vaiheessa on vaivattomasti jokaisen saatavilla eri jakelukanavien kautta arkipäivän tietoyhteiskuntapalveluna. Ihmiset kokevat elämänlaatussa parantuneen liikenteen tietopalvelujen ansiosta ja yritykset tunnistavat kilpailukykynsä vahvistuneen tavaroiden paremman toimitusvarmuuden myötä. Ajantasaiseen liikenneinformaation perustuvan liikenteen hallinnan, ohjauksen ja opastuksen avulla liikenne on aiempaa turvallisempaa, sujuvampaa ja taloudellisempaa.

Laadukas palvelu edellyttää, että ajantasainen informaatio on:

- *Liikenteen runkoverkoilla sekä kaupunkiseuduilla enintään 5 minuuttia vanhaa ja alemmilla verkoilla enintään 15 minuuttia vanhaa*
- *Joukkoliikenteessä enintään 2 minuuttia vanhaa*
- *Kuljetuksissa enintään 5 minuuttia vanhaa poikkeaman syntymisestä*

Liikenteen telematiikkapalvelut ovat Suomessa kannattavaa liiketoimintaa ja monista ratkaisuista on kehittynyt menestyviä vientituotteita.

Päämäärät

ITS Finlandin päämäärät ja tavoitteet vuoden 2007 loppuun mennessä ovat:

- Automaattinen hätäviestijärjestelmä tieliikenteeseen on toteutettu valtakunnan kattavasti ja järjestelmä on soveltuvin osin toteutunut myös raide- ja vesiliikenteessä
- Ajantasaisen liikenneinformaation keruu on toteutettu yhtenäisenä valtakunnallisena järjestelmänä sekä liikkuvien ajoneuvojen seurantaan että anturijärjestelmiin perustuen päätieverkolla ja suurilla kaupunkiseuduilla alue kerrallaan

- Ajantasainen liikenneinformaatio on saatavilla sovellusten ja palvelujen lähtötietona siten, että kilpailu palvelujen tuottamisessa on mahdollista; em. informaatioon perustuvat keli-, häiriö-, ruuhka- ja matka-aikatietopalvelut ovat saatavilla eri jakelukanavissa
- Joukkoliikenteen aikataulu- ja reittitietopalvelut sekä ajantasainen joukkoliikenneinformaatio ovat saatavilla siten, että kilpailu sovellusten ja palvelujen tuottamisessa on mahdollista; em. informaatioon perustuvat sovellukset ja tietopalvelut ovat saatavilla eri päätelaitteissa ja jakelukanavissa
- Joukkoliikennevälineiden ja -asemien langatonta monisisältöistä jakelukanavaa kokeillaan aikataulu-, opastus- yms. tiedon jakelussa suurilla kaupunkiseuduilla ja kaukoliikenteessä
- Joukkoliikenteen ja pysäköinnin mobiilimaksamiseen on toteutettu valtakunnallisesti yhtenäiset käyttöliittymäratkaisut
- Tavaran ja palvelujen perille toimittamisen seurannan yhteisesti määritellyt käytännöt on saatavilla kuljetustoimialalle suunnatuissa päätelaitteissa, sovelluksissa ja palveluissa
- Kuljetuksen ajantasaisten poikkeamatietojen välitykseen on toteutettu yleinen, kuljetustapahtuman kaikkia osapuolia palveleva ratkaisu
- Liikenteen telematiikan järjestelmäarkkitehtuurin kuvaus ja sen toteuttamista palvelevat rajapintamäärittelyt myös ajantasaisen liikenne- ja kuljetusinformaation osalta on laadittu ja saatavilla
- Ajantasaisen liikenneinformaation keruuta ja hyödyntämistä koskevat, kilpailua ja sektorien välistä yhteistyötä edistävät pelisäännöt on julkaistu
- Liikenteen telematiikan hyödyt on tehty laajasti tunnetuiksi ja kuvaukset saatavilla olevista sovelluksista, palveluista ja ratkaisuista on koottu hakemistoksi Internetissä

Toimeenpano

Strategian toteuttamisen kriittisinä menestystekijöitä ovat viestintä, ohjelmatoiminta ja rahoituspäätökset sekä osapuolten sitoutuminen ja yhteistyö.

Hallitukselle, eduskunnalle ja liikenne- ja viestintäministeriölle ehdotetaan, että ne ohjaavat liikenteen määrärahoja liikennetelematiikan mahdollisuuksien kustannustehokkaaseen hyödyntämiseen ja erityisesti ajantasaisen liikenneinformaation keruun toteuttamiseen. Samalla luotaisiin edellytykset suomalaisille innovaatioille, jotka voivat tuottaa investoinnit monin-kertaisina takaisin.

Liikenne- ja viestintäministeriön on käynnistänyt ajantasaisen liikenneinformaation tutkimus- ja kehittämisohjelman (AINO), joka on tärkeä väline ajantasaisen liikenneinformaation keruun ja palvelujen toteuttamiselle.

Tekesille ehdotetaan, että se valmistelee mobiilitelematiikan teknologiaohjelman, joka aktivoisi yrityksiä ja tarjoaisi puitteet tuotekehitykselle langattoman tieto- ja viestintäteknikan mahdollisuuksien hyödyntämiseksi liikenteessä ja kuljetuksessa.

ITS Finland verkosto organisoituu strategian toimeenpanemiseksi ja sen toteutumisen seuraamiseksi ryhmiin, jotka ovat avoimia verkoston osapuolille. Päämäärät ja tavoitteet saavutetaan strategisilla hankkeilla, joita osapuolet käynnistävät yhteistyössä seuraavilla osaluilla:

- tieliikenteen telematiikan mobiilit ratkaisut ja palvelut
- kevyen ja joukkoliikenteen sovellukset ja informaatiopalvelut
- kuljetuksen ja logistiikan telemaattiset ratkaisut
- sovellus- ja palvelumarkkinoiden puitteet

ITS Finland tarkastelee syksyllä 2005 strategian toteutumista kokonaisuutena ja tekee siihen tarvittaessa tarkistuksia.

ITS Finland on liikenteen ja logistiikan telematiikan kehittämiseen ja hyödyntämiseen keskittyvä verkosto. Verkosto perustettiin FITS-ohjelmassa laaditun esiselvityksen jälkeen kesällä 2003. Yhteistyö perustuu verkostosopimukseen sekä johtoryhmän kolmivuotiseen projekti-sopimukseen (2004-2006). Jäseniä (elokuussa 2004) on runsaat 40 osapuolta julkisesta hallinnosta, elinkeinoelämästä ja tutkimuksen piiristä. Verkosto rahoittaa toimintansa vuosimaksuin ja avustuksin.

ITS Finland verkoston toiminta-ajatuksena on edistää tieto- ja viestintätekniikkaan perustuvien liikenteen ja logistiikan sovellusten ja palvelujen kehittämistä ja käyttöönottoa sekä parantaa telematiikan mahdollisuuksien ja osaamisen tunnettavuutta.

ITS Finland verkoston tavoitteena on älykkäiden liikennejärjestelmien ja liikenteen telematiikan palvelujen toteuttaminen ja sekä sovellusten ja palvelujen hyötyjen osoittaminen, yhteensopivuuden parantaminen ja kilpailun edistäminen, alan kansainvälisen yhteistyön kehittäminen ja viennin edistäminen sekä osaamisen kehittäminen ja ajankohtainen tiedotusvälitys.

Verkoston tehtävänä on palvella osapuolia yhteistyökumppaneiden löytämisessä ja käynnistää hankkeita, joita mikään osapuoli ei voi yksin viedä läpi. Kansainvälisen yhteistyön kanavana on alan eurooppalainen yhteisö Ertico ja sen yhteyteen perustettu kansallisten ITS verkostojen yhteistyöfoorumi.

www.its-finland.fi

Koordinaattori Antti Rainio
puhelin 010 771 3133, matkapuhelin 050 520 8605
sähköposti antti.rainio@navinova.fi
osoite Tammasaarenkatu 3, 6.krs., 00180 Helsinki

Puheenjohtaja Seppo Öörni
Liikenne- ja viestintäministeriö
puhelin (09) 160 28545, matkapuhelin 040 577 1179
sähköposti seppo.oorni@mintc.fi

Varapuheenjohtaja Sampo Hietanen
Tieliikelaitos
puhelin 020 444 2578, matkapuhelin 040 565 7688
sähköposti sampo.hietanen@tieliikelaitos.fi